

Vi gör studier möjligt.

Budgetunderlag 2023–2025

Utgiftsområde 22 – Kommunikationer
1:19 Lån till körkort

CSN

Innehållsförteckning

Hemställen	3
1. Lån till körkort	4
1.1 Anslagsbelastning	4
1.2 Beviljning och utbetalning av körkortslån	4
1.3 Bemyndiganderam	5
1.4 Återbetalning av körkortslån	7

Hemställan

Centrala studiestödsnämnden (CSN) hemställer för budgetåret 2023 att medel anvisas för följande anslag:

22 1:19 Lån till körkort 100 000 000 kronor

Vidare hemställer CSN om följande för budgetåret 2023

- Beställningsbemyndigande för lån till körkort: 170 000 000 kronor

I enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag överlämnar CSN budgetunderlag 2023 – 2025 för utgiftsområde 22 Kommunikationer, 1:19 Lån till körkort.

Sundsvall den 23 februari 2022

Christina Forsberg
Generaldirektör

1. Lån till körkort

1.1 Anslagsbelastning

Från anslaget utbetalas lån för B-körkortsutbildning enbart till elever vid trafikskolor som har tillstånd från Transportstyrelsen. Målgruppen är vissa arbetsökande i åldern 18 – 47 år, samt personer i åldern 19 – 20 år med fullföljd gymnasieutbildning.

Körkortslån beviljas inom de befintliga ekonomiska ramarna. Ansökningarna beviljas i den ordning som de kommit in och så länge det ryms inom anslaget och beställningsbemyndigandet. Det högsta lånebeloppet är 15 000 kronor. Lånet betalas ut i delbelopp om 5 000 kronor.

Anslagsförbrukning, tusen kronor, 2021 – 2025

Anslag	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
1:19 Lån till körkort (ram)	44 380	60 675	62 100	63 525	64 950
Anslagspost 1, Lån till körkort för arbetsökande i åldern 18–47	44 260	45 000	45 000	45 000	45 000
Anslagspost 2, Lån till körkort för personer med fullföljd gymnasieutbildning i åldern 19–20 år	120	15 675	17 100	18 525	19 950

Under 2021 utbetalades 44 miljoner kronor i körkortslån. CSN prognostiserar en ökning perioden 2022 – 2025 men det finns osäkerheter i beräkningen. Det gäller framför allt anslagspost 2, Lån till körkort för personer med fullföljd gymnasieutbildning i åldern 19 – 20 år, som infördes 1 december 2021. Det är möjligt att efterfrågan ökar snabbare än vad CSN beräknat. Efterfrågan för båda anslagsposterna kan ha påverkats av covid-19-pandemin. Hur mycket efterfrågan ökar efter pandemin är svårbedömt. Lånets konstruktion med utbetalning av delbelopp om 5 000 kronor under 12 månader innebär också att det vid beviljning är osäkert vilket år utbetalning och anslagsbelastning kommer att ske. Utan marginal mellan anslagsbelopp och CSN:s prognos finns risk att beviljningen av körkortslån behöver stoppas. Dessa osäkerheter i beräkningen av anslagsförbrukningen innebär att CSN hemställer om högre anslag än beräknade belopp.

CSN hemställer om att 50 miljoner kronor anvisas för anslagspost 1 och att 50 miljoner kronor anvisas för anslagspost 2 för budgetåret 2023.

1.2 Beviljning och utbetalning av körkortslån

Det har hittills varit ett lågt nyttjande av beviljat körkortslån. Av de årligen beviljade beloppen har mellan 45 och 50 procent betalats ut. Prognosen är att andelen utbetalt belopp kommer att öka. Bedömningen är att den nya målgruppen, 19–20-åringar med fullföljd gymnasieutbildning, kommer att begära utbetalningar i en högre utsträckning än målgruppen arbetsökande i åldern 18 – 47 år.

Beviljning av körkortslån och nyttjande, 2021 – 2025

År	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
Beviljat, antal personer	6 166	7 200	7 300	7 400	7 500
Beviljat belopp tusen kronor	92 490	108 000	109 500	111 000	112 500
Andel av beviljat belopp som utbetalas ¹	48%	56%	57%	57%	58%

¹ Inkluderar även beräknade utbetalningar efter beviljningsåret.

En orsak till att andelen utbetalt belopp i förhållande till beviljat belopp är låg är att det är relativt enkelt att få lånet beviljat, men för att få pengarna utbetalda måste kunden ta kontakt med en godkänd trafikskola och ha ett giltigt körkortstillstånd. Många kunder har ansökt om förlängning sent in på giltighetsperioden. De flesta som sökt förlängning har inte haft giltiga skäl och fått avslag. Majoriteten av de som tillhör målgruppen arbetssökande i åldern 18 – 47 år har inte svenska som modersmål och det kan vara ett hinder för att ta kontakt med en myndighet eller en trafikskola.

1.3 Bemyndiganderam

I tabellerna som följer beskrivs den beräknade utvecklingen av åtaganden för körkortslån och tilldelad bemyndiganderam. CSN föreslår en bemyndiganderam på totalt 170 miljoner kronor för 2023, fördelat på 70 miljoner kronor för målgruppen arbetssökande i åldern 18 – 47 år samt 100 miljoner kronor för målgruppen personer med fullföljd gymnasieutbildning i åldern 19 – 20 år.

CSN:s prognos för personer med fullföljd gymnasieutbildning i åldern 19 – 20 år är osäker eftersom den nyligen infördes, den 1 december 2021, och det är svårbedömt hur intresset inom målgruppen utvecklas. CSN föreslår därför en betydligt högre bemyndiganderam än vad aktuell prognos visar, för att kunna möta intresset inom målgruppen om det ökar kraftigt jämfört med ansökningarna hittills.

Ett beslut om att bevilja körkortslån är giltigt i ett år. Beslutets giltighetstid får dock förlängas om det inträffar omständigheter som låntagaren inte kunnat råda över och som påverkat låntagarens möjlighet att genomföra körkortsutbildningen inom beslutets giltighetstid. Giltighetstiden får förlängas med högst två år.¹ Detta innebär att körkortslån beviljade 2023 kan medföra utbetalningar år 2026 vid förlängning med två år.

Beställningsbemyndigande för anslagspost 1:19 ap 1 Lån till körkort för arbetssökande i åldern 18 – 47, tusen kronor

År	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Ingående åtaganden	91 485	56 020	62 028			
Nya åtaganden ¹	55 780	58 560	58 560			
Infriade åtaganden ²	-11 420	-24 845	-26 938	-26 938	-3 315	-3 315
Omvärdering av ingående åtaganden ³	-79 825	-27 707	-30 041	-30 041		
Utestående åtaganden	56 020	62 028	63 609			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	60 000	90 000	70 000			

¹ Med nya åtaganden avses körkortslån som förväntas att beviljas under respektive år minus beräknade utbetalningar under samma år.

² Slutår för åtagandenas infriande är beräknat till 2026 eftersom förlängning med två år kan ske enligt Förordning (2018:1118) om körkortslån.

³ Med 'Omvärdering av ingående antaganden' avses skillnaden mellan beviljat körkortslån och utbetalt körkortslån, det vill säga den aggregerade del av beviljat maxbelopp på 15 000 kronor som inte kommer att utbetalas.

Beställningsbemyndigande för anslagspost 1:19 ap 2 Lån till körkort för personer med fullföljd gymnasieutbildning i åldern 19 – 20 år, tusen kronor

År	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Ingående åtaganden	0	1 170	10 575			
Nya åtaganden ¹	1 170	10 560	11 520			
Infriade åtaganden ²	0	-878	-7 920	-8 640	-310	-15
Omvärdering av ingående åtaganden ³	0	-278	-2 508	-2 702		
Utestående åtaganden	1 170	10 575	11 667			
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	40 000	210 000	100 000			

¹ Med nya åtaganden avses körkortslån som förväntas att beviljas under respektive år minus beräknade utbetalningar under samma år.

² Slutår för åtagandenas infriande är beräknat till 2026 eftersom förlängning med två år kan ske enligt Förordning (2018:1118) om körkortslån.

³ Med 'Omvärdering av ingående antaganden' avses skillnaden mellan beviljat körkortslån och utbetalt körkortslån, det vill säga den aggregerade del av beviljat maxbelopp på 15 000 kronor som inte kommer att utbetalas.

¹ Förordning (2018:1118) om körkortslån 8 §

1.4 Återbetalning av körkortslån

Lånet börjar betalas tillbaka tidigast sex månader efter det att beslutet om körkortslån slutar gälla. Återbetalningen startar i samband med ett årsskifte. Lånet löper med ränta från första utbetalningsdagen och räntesatsen bestäms årligen av regeringen. Räntan för 2022 är 1,5 procent. Ränta som inte betalas under det år den uppkommit läggs till kapitalskulden vid årets slut. Ränta som betalats in är avdragsgill i deklARATIONEN. Körkortslånet tillsammans med räntan ska enligt huvudregeln betalas med 300 kronor i månaden. De första låntagarna med körkortslån blev återbetalningsskyldiga och började betala tillbaka i januari 2021. Det är möjligt att när som helst göra frivilliga inbetalningar för att betala tillbaka lånet fortare, vilket också ett antal kunder har gjort.

När en låntagare trots upprepade kontaktförsök från CSN inte påbörjar sin återbetalning sägs hela lånet upp för omedelbar betalning. Av de 4 900 återbetalningsskyldiga låntagarna har 1 000 fått sina lån uppsagda för omedelbar betalning. Det motsvarar 20 procent av de låntagare som aviserades under året och det totala beloppet som sagts upp är 10,1 miljoner kronor.

Låntagarnas skuld, tusen kronor, 2021 – 2025

	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräkning	2024 Beräkning	2025 Beräkning
Skuld vid årets början	121 805	152 432	189 957	218 957	239 532
Utlåning	44 380	60 675	62 100	63 525	64 950
Inbetalning	-15 823	-25 000	-35 000	-45 000	-50 000
Avskrivning	-61	-150	-200	-250	-300
Ränta	2 130	2 000	2 100	2 300	2 400
Skuld vid årets slut ¹	152 432	189 957	218 957	239 532	256 582

¹ Skuld vid årets slut inkluderar 9 708 220 kronor för uppsagda körkortslån och 1 399 519 kronor för körkortslån med skuldsanering.

För den som har lånat maximalt belopp på 15 000 kronor tar det lite mer än fyra år att betala tillbaka lånet. Utgångspunkten är att hela körkortslånet inklusive ränta ska betalas tillbaka. Om låntagaren beviljas nedsättning kommer betalningen att skjutas framåt.

I statsbudgeten redovisas amorteringar mot inkomsttitel 4526 'Återbetalning av övriga lån' medan räntor redovisas mot inkomsttitel 2394 'Övriga ränteinkomster'. Prognosen för perioden 2022 – 2025, som avser det återbetalda beloppet för räntor och kapital, är osäker eftersom underlag i form av historiska data är begränsat.

Redovisning av inkomster, tusen kronor, 2021 – 2025

Inkomstkälla	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
2394 (Övriga ränteinkomster)					
303 Körkortslån	1 638	2 000	2 300	2 500	2 700
4526 (Återbetalning av övriga lån)					
009 Körkortslån	14 185	23 000	32 700	42 500	47 300

Vi gör studier möjligt.